

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėti, kad tautos dora buvotų toms, kur tikybiniai principai atmetti.

— angton.

"KINKO" KAINA:
 12 kartus savaitėje...\$3.00
 viena syki savaitėje...\$1.50
 Bostono apskritime...\$4.00
 Užrubejyje metams...\$4.25
 Vienas numeris... 3c.

VOL. II Metai II. Tel. 620 So. Boston. **Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.** Tel. 620 So. Boston. **No.123 305**

"Entered as second-class matter September 22 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879." 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. SPALIO (OCT OBER) 23 d. 1917 m.

Vokiečiai pralaimėjo ore, bet laimėjo jūrė.

DAUG ZEPPELINŲ ŽUVO. nių laivų, kurie plaukė su Spalio 19 d. Vokietijos zepelinų eskadra buvo atakuoti Anglijos miestų. Jiems grįžtant iš Anglijos, buvo užpulti francūzų lakunų. Tai keturi zepelinai buvo nušauti, o apie penktą, tai tikrų žinių nėra ar žuvo ar išgalėjo sveikas nusileisti pas savus.

Tie zepelinai, grįždami iš Anglijos del miglos paklydo ir nulėkė į Francijos padanges, kur sutiko nelaimę.

Iš viso zepelinų atakoj dalyvavo 11.

Tie zepelinai buvo pasiekę Londoną ir metė daug bombų. Tos bombos užmušė 27 žmones ir 53 sužeidė. Be to keletas namų bombomis buvo sugriauti.

PASISEKIMAS JURĖJ.

Tuo tarpu kaip vokiečių zepelinai spurstelėjo padangėmis Londono link, du vokiečių karės laivai leidosi į jures. Beplaukdamie sutiko daug preki-

visokiomis provizijomis į Angliją. Tie laivai buvo lydimi dviejų Anglijos karės laivų. Tai vokiečių laivai tuoj pradėjo savo darbą. Nuskandino abu Anglijos karinius laivus ir paskui nuskandino 9 neapginuotus prekiinius garlaivius. Bet trys prekiniai laivai suspėjo pabėgti.

Iš nuskandintųjų prekiinių laivų penki buvo Norvegijos, o trys Švedijos ir vienas Danijos.

Anglijos nuskandintieji kariniai laivai buvo Mary Rose ir Strongbow. Su pirmuoju prigėrė 88 jurininkai, su antruoju 47.

Po to nušio vokiečių laivai, bijodami, kad neužkluptų kiti Anglijos laivai, kiek galėdami skubėjo namo, nes Anglijos laivynas jų niekur nesugriebė.

Nuo nuskandintųjų prekiinių laivų atplaukusieji Anglijos kariniai laivai išgelbėjo 30 norvegių.

Rusijos kairiųjų taikos išlygos.

LIETUVAI ŽADA TIK AUTONOMIJĄ.

Rusijos Darbininkų ir Kareivių Tarybos pildomas komitetas išdirbo pilną taikos planą ir nustatė išlygas. Štai koks jų pasiūlymas.

1. Vokiečių atsitraukimas iš Rusijos ir autonomija Lenkijai, Lietuvai ir Kuršiui.

2. Autonomija Turkijos Armenijai.

3. Alzacijos ir Lotaringijos klausimą turi išspręsti patys tų provincijų gyventojai per visų balsavimą.

4. Atstatymas Belgijos senose sienose ir atlyginimas jai iš tarptautinio fondo.

5. Atstatymas Serbijos ir Černogorijos su panašiu atlyginimu. Serbija turi gauti miestą prie Adriatikos. Bosnija ir Hercegovina tur gauti autonomijas.

6. Balkanų distriktai, del kurių nėra sutarimo, turi gauti autonomijas po nubalsavimo.

7. Rumunija turi būti atstatyta senose ribežuose su išlyga, kad Dobrudžai suteiks autonomiją ir žydams lygias teises.

8. Autonomija itališkoms provincijoms po Austrija po nubalsavimo.

9. Sugrąžinimas kolonijų Vokietijai.

10. Atstatymas Graikijos ir Persijos.

11. Neutralizacija Suez ir Panamos kanalų. Laisvė visiems naudotis jure. Panakinimas teisės torpeduoti prekiinių laivų laike karės.

12. Visų karianjančių valstybių atsisąjėdymas nuo kontrabucijų, bet pinigai išleisti už laikymui nelaisvių ir išplėtos kontrabucijos turi būti atlygintos.

13. Atsisąjėdymas ekonominių blokadų po karės.

14. Taikos sąlygas nustatys delegatai pačių žmonių išrinkti ir parlamentų patvirtinti. Diplomatai privalo atsisąjėdėti slap-
 tų sutarčių.

15. Laipsniškas nusiginklavimas ir įsteigimas nemilitarės sistemos.

IS TIFLIZO Į VLADIKAVKAZĄ.

Vienas Rusijos lakunas per Kaukazo kalus iš Tiflizo atleikė į Vladikavkazą. Tam reikėjo 10 valandų.

BARPYSKĖJO IS BALKANŲ

Vokietijos kaizeris, aplankęs Balkanus ir Turkijos sostinę, sugrįžo Berliną. Dabar jis lankysis laivyno stotyse, ypač tose, kur buvo kilę maištų ir nepasigądinimų.

IS BERLINO Į RYGĄ.

Vokiečiai įsteigė tiesioginį susisiekimą geležinkeliu tarp Rygos ir Berlino. Važiavimas užima 24 valandas. (Daug maž tiek, kiek tarp New Yorko ir Chicago.)

MAISTAS PAGAL KORTELES EX-CARUI.

Tobolsko valdžia įvedė maisto kontrolę. Pagal korteles išduodama maistas. Tai ir ponas Romanovas ir savo šeimynai su kortele tegali maisto gauti.

ATIDARĖ PARLAMENTĄ.

Premieras Kerenski atidarė Rusijos laikinąjį parlamentą. Apreiškė, jog Rusija trokšdama taikos, visgi nenusi-
 leis prieš spėką. Bolševikai susilaikė nuo aploidsmentų Kerenskini.

LIETUVOS VAIZDELIS, kurs sukelia mums daug atsiminimų ir jausmų. Tie atsiminimai ir jausmai tepajudina kiekvieną prae veikimo del merdėjančios Lietuvos, prie aukavmo Tautos Fondui, iš kurio eina susilpimui badujančiųjų ir kovojimui už nepriegulmybę.

Ištruko iš vokiečių spastų.

BANDO PABĖGTI.

Vokiečiai praneša, jog rusų laivynas, kurs pasilėpė Moon užlaioj, dabar bando pabėgti. Tas rusų laivynas buvo dabojamas Vokietijos laivų. Bet Estonijos pakrantėse yra daug salučių ir vingių ir gudrumu galima ištrukti. Tai rusų laivai bando tą padaryti. Rusai palikę sudužusį šarvuotį Slavą ir dar keturis laivus, užėjusius ant seklos, pasileido vingiais ir tarpaliais.

Pabėgęs laivynas turbūt bandys pasiekti Revelį.

BOMBARDAVO OSTENDĄ.

Anglijos laivai bombardavo Belgijos miestą Ostendą, kur yra vokiečių submarinų stotis. Vokiečiai skelbia, jog Anglijos laivų bombos sumaikino daug namų.

KARĖS FRONTE.

Belgijoj ir Francijoj eina smarkūs bombardavimai. bet atakų nei viena pusė nedaro.

Tarp Vauxaillon ir Braye devynių mylių fronte francūzai pradėjo nesvietišką bombardavimą. Turbūt francūzai sumanė tose vietose padaryti atakas ir pasivaryti linkui Laon.

Italijos ir Macedonijos frontuose bombardavimai didinasi. Mesopotamijoj anglai pradėjo veikti prieš turkus, kurie randasi į šiaurės rytus nuo Bagdado. Anglai pavarė turkus atgal. Turkai bėgdami per upę Dialą, sunaikino tiltus. Anglai paėmė būrį turkų ir nelaisvę ir keletą vežimų su amunicija.

SKIRIA PREMIERĄ.

Kadangi Lenkijoj tapo įsteigta regencija, tai skiriamas premieras. Lenkai nori, kad premieru būtų grafas Tarnowski, bet vokiečių valdžia jam priešinga.

KALENDORIUS.

Šios savaitės pabaigoje tikimės turėti Kalendorių 1918.

Spaudos platintojai paskleiskite Kalendoriaus tūkstančius didesnėse kolonijose ir šimtus mažesnėse.

Gerb. "Darbininkų" skaitytojai indėkite po kvoterį į laisvę ir atsiųskite, o ateinančią savaitę gausite Kalendorių, kuriuo atsidžiaugti negalėsite.

NUSKANDINO TRANSPORTĄ.

Vokiečių submarinas sutrumpavo Suvienuytų Valstijų transporto Antilles, grįžtantį iš Francijos. Su juo žuvo 70 Amerikos jureivių. Iš viso ant transporto buvo 297 žmonių. Tai dauguma suspėjo išsigelbėti.

Ši yra pirmą Amerikos tragedija, nes tai pirmas Amerikos laivas, kurs atlikinėjo karinius reikalus.

ATVYKO Į ANGLIJĄ.

Rusijos gen. Gurko atvyko iš Archangelsko į Angliją. Jam laikinoji valdžia įsakė išsinešti iš Rusijos už tai, kad toji valdžia suėmus jo rašytus laiškus ex-carui, kur generolas išsireiškė, jog nepritaria įvedimui Rusijoj respublikoniškos valdžios.

SUDARĖ MINISTERIŲ KABINETĄ.

Švedijoj tapo sudarytas ministrų kabinetas. Premieru tapo išrinktas Prof. Edén. Jisai profesoriui Upsalos universitete. Naujas ministrų kabinetas daug prielankesnis talininkams, negu senasis kad buvo. Užsienio reikalų ministris yra Hellner, kuris labai patinka Amerikai. Finansų ministru yra Branting, socialistas.

SKIRIA PREMIERĄ.

Kadangi Lenkijoj tapo įsteigta regencija, tai skiriamas premieras. Lenkai nori, kad premieru būtų grafas Tarnowski, bet vokiečių valdžia jam priešinga.

Dabar grafas yra Przemysle ir bando atgavinti ir sustiprinti lenkų legijonus.

ANGLIJOS PIGIAUS.

Londono sviesto svaras kainuoja 53c. New Yorko sviesto svaras kainuoja 58c. O Londono sviestas yra atgabentas iš Suvienuytų Valstijų arba Kanados. Kainų skirtumas yra todėl, kad Anglijos maisto kontrolierius Ronda nustatė kainas.

Darbininkų reikalai.

SO. BOSTON, MASS.

Sustreikavo merginos. Spalio 22 d. 8 val. ryte sustreikavo Mac Allen Co. arba taip vad'namoj Elektrikinė. Ten dirbo merginos įvairių tautų, bet dauguma buvo lietuvaitės. Darbas buvo sunkus, bjaurus, o mokestis mažas. Dirbo apie 30 merginų. Todėl visos žinokite, kad ten eina streikas, niekas neikite streiklaužianti ir tuomi pagelbėsite mums iškovoti geresnes algas ir sąlygas. O dabar sunkiuose laikuose tas mums labai reikalinga.

Streikierės.

ATIMSIĄ ČARTERIUS.

Illinois valstijos mainieriams pagrūmota, jog jei jie nesugrįš prie darbo spalio 22 d. tai jų unių čarteriai busi atimti.

ISVENGĖ STREIKO.

Kansas valstijoj išvengta didelis mainierijų streikas. Buvo jau besustreikaują 25.000 mainierijų. Bet kompanijos sutiko vesti derybas del algų, tai ir nebuvo streiko.

Generališkas Susirinkimas Bostono Katalikų Spaudos Komisijos bus Utarninke Spalių 23 d. š. m., šv. Petro Bažnytinėje Salėje.

Susirinkimas prasidės 8 val. vakare.

Į šį susirinkimą kviečiame visus pasišventusius dirbti laike Katalikų Spaudos Savaitės. Kas gyvas į darbą.

Bostono K. S. S. K. Valdyba.

Savannah, Ga. — Cukraus dirbtuvė užsidarė. O nuo seniau cukraus tebuvo likę tik trims dienoms. Tai dabar gyventojai vartos molasą vietoj cukraus. Taip darė laike civilės karės.

RUSŲ KONCERTAS

Išanga, visiems uždėk.

RENGIAMAS

Serėdoje, spalio 24 dieną 8 val. vakare.

JORDAN HALL

Huntington Ave., Boston, Mass. Bus rusų muzika. Vargonai. Smuika ir kiti instrumentai. Išplūds geriausi pasaulio artistai.

Užsiminė apie persikėlimą Maskvon.

RUSIJOS VALDŽIA KELSIS MASKVON.

Vokiečiai užsiminė vis daugiau salų palei Estonijos pakrantę ir išrodo, jog bando prasiskinti kelią į Petrogradą. Turbūt vokiečiai plenuoja tą daryti, nes Rusijos valdžia pirmu kartu oficialiai užsiminė apie kėlimą iš Petrogrado į Maskvą. Civiliai gyventojai jau kraustosi iš įvairių miestų palei Baltiką. Mokyklos iš Revelio jau iškraustytos.

Kerenski, Rusijos premieras, neseniai atsisaukdamas į Baltijos laivyną, apreiškė jam, jog jo išbandymo valanda ateina. Tai rusų karinė valdžia numanė apie vokiečių laivyno žygius.

16 d. Spalių "Tėvynės" Redakcija gavo nuo Dr. J. Šliupo iš Stockholm sekančio turinio kablegramą:

"Vilniuje išrinkta Landesrath, užtvirtintas per Hindenburgą rugsėjo 23 d. Prezidentu išrinktas Smetona, sekretorium Saurys. Leidžia organą "Lietuvos Aidas." ("Tėvynė.")

PROTESTUOJA PRIES KĖLIMĄSI.

Darbininkų ir Kareivių Tarybos valdyba protestuoja prieš valdžios kėlimąsi iš Petrogrado į Maskvą. Sako, jog jų Taryba bus Petrograde iki paskutinio momento.

MALDOS NEDELIA.

Prez. Wilson spalio 28 d. paskyrė maldoms už pasisekimą Suvienuytoms Valstijoms karėje. Tą nedėdienį prezidentas skiria, kaip "day of supplication and prayer for all the people of the nation."

NUŠOVĖ SENATORIŲ.

Suv. Valstijų senatorius Paul O. Hustng su savo broliu Gustave buvo išję medžioti. Gustave šaudamas į antsi pataikė į savo broli senatorių. Pašautas senatorius buvo nugabentas pas fermerį, kur ir mirė. Tas atsitiko Wisconsin valstijoj ties Bush Lake.

PASIBAIGĖ PASKOLA.

Spalio 18 d. pasibaigė Septinta Vokietijos paskola. Surinko 12.430.000.000 markių. Toj sumoj, kaip iš Berlino pranešama, neprirota kareivių paskolos.

GERI, KAIP GATAVI PINIGAI.

Valdžios paskolos bondsai yra taip geri, kaip gatavi pinigai. Valdžia pinigus skolina 25 metams, bet nereikiška, jog reikale negalima už bondų pinigus gauti. Delto nereikės laukti 1942 metų.

Naujosios Anglijos Liberty Loan komiteto vice-pirmisėdis Hollowell sako:

"Šitūs bondsus bus galima bile kada nusinėti į bile kokią banką arba brokerio ofisą, nacionalę banką arba trust kompaniją ir ant rytojaus kometeris gaus pinigus."

Bankai nuosimčius prirašo paskirtuose laikuose. Ir išimant prieš tą laiką nemokama nuosimčių nuo pereito paskirto laiko. Gi valdžia priroko kiekvieną dieną ir užmokės nuosimčius.

LIETUVIAI TĖMYKITE.

Laisvės paskola.

Suvienuytų Valstijų Valdžia — turtingiausia visame pasaulyje mokės jums ketvirtą nuosimtį už jūsų pinigus sudėtus jos globon, — ir Tautos Prižadą (Liberty Bond) sugrąžinti pinigus yra gvarancija už jūsų paskolą. Šis prižadas sugrąžinti pinigus yra taip pat geras kaip gatavi pinigai.

Liberty Bondsus galima išmainyti į gatavus pinigus bile kada. Dar tokios progos nėra buvę kur galima pinigus saugiau sudėti ir kartu gauti už juos tokį procentą.

Tie, kurie pirkė LIBERTY BONDS nevien tik save ir savo šeimynas sušėps, bet

Prisidės prie palaikymo ypatos laisvės kuri yra mums visiems brangi ir už kurią Suvienuytos Valstijos kariauja. Taipgi prisidės prie sušėlpmo kareivių, kurie dabar kariauja po Suvienuytų Valstijų vėliava.

Bondsus galima pirkti po \$50. — \$100. — arba \$1.000. Aplikacijas del Bondsų su 2-tru nuosimčių paskolos galima paduoti nuo Spalio 1 iki 27 ir kiti mokesčiai turės būti mokami sekančiais: 18 nuosimtis Lapkričio 15, 1917; 40 nuosimtį Gruodžio 15, 1917; ir 40 nuosimtį Sausio 15, 1918.

Jei nori daugiau informacijų tai kreipkis pas savo bankierių, į pačią pas savo kleboną arba pas darbdavį. Bent kokia valdiška arba Taupymo banka, arba Trust kompanija duos blankas ir kitaip jums patarnaus be atlyginimo.

Naujosios Anglijos Liberty Loan Komitetas.

DARBININKAS

Šis ir So. Boston'o utarninkas, ketvergais ir subatomis.
Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų šv. Juosapo

Darbininkų Sąjunga.
Prenumeratos kaina:
Metams tris kartus savaitėje.....\$3.00
Užrubėję metams.....\$4.25
Subscription Rates:
Yearly.....\$3.00
6 months.....\$1.50
Foreign countries yearly.....\$4.25

"DARBININKAS"
(The Worker)
The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.
"DARBININKAS"
242 W. Broadway, South Boston, Mass.

Nudžiuvusi Lietuvos šaka

Nuo senai žinome, jog lietuvių socialistai yra priešinkai lietuvių tautos. Jie yra priešinkai Lietuvos kultūros, pramonės, apšvietos kėlimui. Galop jie pasirodė priešinkais Lietuvos neprisilūpėms.

Kol lietuvių tauta gyvuos, tol ji neužmirš išgamiškos socializmo agitacijos prieš rinkimą aukų Tautos Namams Vilniuje.

Kuomet užėina kalba apie Lietuvos pirklybos ir pramonės kėlimą, tai čia vėl socialistai turi savo priešingą žodį, girdi lietuvis pramonininkas nemažiau spaus darbininką už atėjusią vokių, o lietuvis pirklys už versio skurę ūkininkui nebrangiau mokės už žydų. O kitoj vietoj toks besmegenis socialistas smerkia atėjusius pramonininkus ir pirklius Meksike. Šaukia, kad atėjusį kapitalistą angliar ir amerikoniš išnaudoja Meksiko turtus ir žmones. O jei žydai ir kitokie svetimtai išnaudoja Lietuvą ir smaugia lietuvių, tai gerai.

Bet didžiausias lietuvių socialistų išgamiškumas pasirodė dabar, kuomet rišasi Lietuvos neprisilūpėms klausimas. Tame neapsakomai svarbiame klausime vienuoliais pasirodė ir Amerikos ir Rusijos lietuvių socialistai.

Lietuvos neprisilūpėms klausimas buvo tuo akmeniu, ant kurio sutruko Rusijos Lietuvių Seimas, buvęs pereiną pavasarij Petrograde. Socialistai Seime pakėlė revoliuciją, suskaldė Seimą, patys išeidami ir išsiveždami advokatą Leoną su Santaričiais. Po seimo Santaričiai atspiekiėjo, bet socialistai ne. Nes po Seimo buvo seimelis ir tame seimelyje vis-gi neprieita prie vienybės del neprisilūpėms klausimo.

Lietuvių socialistų pasistatymą Lietuvos neprisilūpėms klausime gerai nušviečia ir sukritikuoją Petrogrado laikraštis "Vadas". Liaudies Sąjungos organas. Rašo šitaip:

"Lietuvos neprisilūpėms — tai tikra baidyklė mūsų socialistams, ne tik susijungusiems su Rusijos socialistais, bet pilnai jiems tarnaujantiems ir jų nurodymų klausantiems. Kadangi lietuvių socialistai žūti ir Lietuvos neprisilūpėms klausimą ne lietuvių, bet rusų akimis, tai, žinoma, jie negali nei minėti neprisilūpėms žodžio, nes Rusijos demokratija "supykta"..."

Socialistai šio toliaus "revoliucijos" keliu, seimo metu apsirinktu. Iš Tautos Tarybos išmetė krikščionis-demokratas su Tautos Pažanga. Tokiu būdu lengva ranka socialistinės partijos pasiliko sau vienos teisę daryti ką nori. Visai lietuvių visuomenės nesocialistinei daliai pasiryžė uždaryti burną. Vartoja prievartę prieš teisę, kumščia prieš teisę. Tauta verčiama socialistų užgaidoms verganti.

Iš tikrųjų socialistų tarnaitė, mūsų liberalų partija Santara buvo prisidėjusi prie socialistų

jalistai žiūrė.

Lygiai ukrainiečiai. Nežinant, ar Rusijos vyriausybės priešinasi, nežiūrint, "demokratijos pykimą," ukrainiečiai tu-tuojaus pareikalavo sau laisvės lygios nepriklausomybei. Nors ukrainiečių reikalavimai sukėlė Rusijos vyriausybės suirimą, nors tuo davė dalimi progos sukilti krūvioms riaušims Petrapilyje — 3-5 liepos, bet nuo savo reikalavimų neatsisakė. Ir reikalavo Ukrainai laisvės, nedarydami tam tikro balsavimo, nesiklausdami net kitų tautų Ukrainoje gyvenančių...

Ukrainos ėjimui prie laisvės pritarė ukrainiečiai socialistai lygiai su visa tauta.

O mes lietuvių? Mums kur-kas lengviaus reikalauti Lietuvai tinkamos laisvės. Rusijos demokratija nebūtų nė "pykusi" ant mūsų socialistų. Juk Lietuva šiandien ne Rusų rankose. Lietuva Vokiečių užimta. Rusai nesitiki ir nesitiki Lietuvos susigrąžinti. Lengva duoti laisvę ir neprisilūpęms tautai, kuri jau yra išplėsta iš rusų valdžios ir jiems nesugrįš.

Lietuvių visuomenės noras buvo išreikštas Seimo nutarimu birželio mėn. 3 dieną, kad Lietuva turi būti nepriklausoma šalimi. Juk visame pasaulyje didžiulios nutarimai skaitosi pildytini visai visuomenei, dalyvaujančiai tuose nutarimuose per savo balsavusius atstovus.

Mūsų socialistai sukėlė "revoliuciją." Suardė Seimą, kad tasai nutarimas, jeigu ne visai sunaikinus, tai kad bent jo vertę sumažinus.

Mūsų socialistai suardė Tautos Tarybą, suskaldė visai lietuvių visuomenę, kad tasai Seimo nutarimas negalima būtų gyvenimui vykinti.

Socialistai kėlė "revoliuciją" lietuvių visuomenės tarpe. Jiems pavyko. Padarė daug gaus, kaip kruviną revoliuciją, nes pataikė į pačią skaudžiausią vietą, į pačią tautos širdį.

Bet paprastai revoliucija skina žmonijai kelią į geresnę ateitį. Mūsų gi revoliucionieriai, suskaldydami lietuvių visuomenę, šiame mūsų tautai svarbiausiam Lietuvos neprisilūpėms klausime, kaip tik nepadarė, bet sutrukdė Lietuvai tapti nepriklausoma šalimi.

Mūsų revoliucionierių ginčai, ar tai tik nėra budelio kalavijai, daras tautai mirtiną žaizdą. Ar tai tik nėra toksai pat ginklas, koku kovoj prieš savo tautą rusų socialistų dalis, išaukus 3-5 liepos broliškas žudynes ir kraujo praliejimą pačių socialistų tarpe Petrapilyje. Tik-tai toksai gal skirtumas, kad tie Rusijos socialistai, žiūrėdami ne rusų akimis, dirbo vokiečių darbą, o mūsų socialistai pilnai vergauja rusams, o gal ir lenkams ir vokiečiams.

Bet darbų vaisiai lygūs — vieni ir kiti daro savo tautos žudymo darbą ir be pasigallėjimo remia kalaviją į pačią tautos širdį...

Rusijos socialistai darą vokiečių darbą jau pasmerkė rusų visuomenės, kaip išdavė-jai ir niekšai...

Mūsų socialistais, tarnaujantiems svetimiems, turėtų taip pat kuogreičiausiai nusiratyti lietuvių visuomenė...

Jau metas mums ištikrųjų pradėti tikras tautos darbas. Jau metas spiesti visiems ir krūva, kad išgavus Lietuvai neprisilūpėms.

Tiesa, mūsų visuomenė labai survargta. Mes ne tik karės sunaikinti, bet ištrėmimo ir nelaimių parblokšti. Bet lietuvių pastovus darbe. Mūsų tautai ne mirtis, o gyvybės žadėta. Mes turime atbusti kuogreičiausiai, turime atitietyti suirusį ir toliaus tyčiomis ardomą mūsų visuomenės darbą ir eiti prie vyriausio mūsų tikslų...

Mes turime nusikratyti tautos siekimų priešinkų!

Lietuva turi būti nepriklausoma!

Mažulis.

Katalikų Bažnyčia ir apšvietimas.

Zmonės neapsipazinę su istorija tankiai prikašioja Katalikų Bažnyčiai, kad ji niekies nesidarbuoja apie žmonių apšvietimą, bet priešingai, kur tik turėjo progą, ten stengėsi apšvietimą stelbti ir naikinti. Tačiau rimta, bešališka istorija visai ką kitą parodo. Žinomas yra faktas, kad, sugriuvus Rymo imperijai, kuomet ant Europos užplaukė barbarų hordos, civilizacija būtų visiškai pražuvusi, jeigu ne Katalikų bažnyčia. Ji vienintelė palaikė mokslą ir apšvietą suvirš per tūkstantį metų. Priešingai bažnyčiai istorikai tik puse burnos apie tai paminai, bet sąžiniškesnieji protestantų istorijos rašėjai, pripažįsta, kad Bažnyčia ne vien tik palaikė civilizaciją, bet ji buvo motina ir steigėja žemesnių, vidurinių ir aukštesnių mokyklų. Anglų istorikas Arthur F. Leach, protestantas, visai neprielankus Katalikų bažnyčiai, štai ką sako: "Bažnyčia yra motina viduramžių ir dabartinių apšvietimo Vakarų Pasaulyje. Nors paskutiniaisiais laikais jai buvo daugiau neteisinga pamotė, negu motina, bet per 950 metų, nuo 600 iki 1550 metų, Bažnyčia buvo vienintelė steigėja ir apgyneja apšvietos." Nėviens, kurs pažįsta Leach'o raštus, ne intars, kad jis perdeda, bet tas pats Leach sako, kad 1545-tais metais, kuomet dar mokslinėms buvo Bažnyčios globoje, Anglija geriau buvo aprūpinta pradinėmis moksloais, negu 1865-tais metais, sulig gyven-tojų proporcijos.

Viduriniuose amžiuose žmonių apšvietos reikalai daugiausiai buvo susispietę prie parapijų mokyklų. Vyskupai būtinai įsakydavo klebonams, kad steigtų savo parapijose mokyklas. Visatinis Bažnyčios susirinkimas (concilium) Laterane, laikytas 1179-tais metais, štai kokių įstatymus visai bažnyčiai išleido: "Dievo Bažnyčia, kaip gėra ir užjaunanti motina, priversta rūpintis kuniškais ir dvasiškais pavargėlių reikalais. Nori papūpinti neturtėlių vaikams priemonės mokyti rašyt ir skaityt, ir prisako, kad kiekviena Katedra turėtų mokytoją, kurs dykai mokyti neturtėlius tos parapijos vaikus; kad jam būtų duotas tinkamas užlaikymas, ir tokiu būdu mokyklų durs būtų atidarytos trokštančiam mokslo jaunimui. Taipogi mokykmas uždėk kad būtų įvestas ir kitose bažnyčiose ir vienuolynuose, kur pirmiau buvo įsteigta tam tikslui fondas..." Niekis negali reikalauti užmokescio nei už leidimą mokyti, nei už patį mokymą, nežiūrint, kad ir toks buvo pirmiau paprotys; ir negalima bus niekam drausti vesti mokyklą, jeigu tik bus tinkamas asmuo..." Trylikimieji šimtamečiai ketvirtasis Laterano sinodas panaujino tuos įstatymus, o paskui vedime parapijos mokyklų tos pačios tvarkos prisilaikytą iki šešiolikto ir septyniolikto šimtmečio. Labai tankiai parapijos mokyklos būdavo paimamos miesto valdžios ir tapdavo miesto ir kaimo moksloais. Tokiu būdu bažnyčia įsteigė pradžią ir užvedavo sistemą visų pradinių mokyklų. Paulsen, protestantų istorikas, rašydamas apie apšvietos išsivystymą Vokietijoje, štai ką sako: "Pažymėtina, kad Bažnyčia Viduramžyje parodė rūpestingumą platinime apšvietos ir apšvietos įstaigų kokioje ne būt formoj. Mažai tėra abejonės, kad prie penkioliktos amžiaus pabaigos, beveik kiekvienas miestelis turėjo savo mokyklą, ir net mažuose miesteliuose ir kaimuose mokyklos nebuvo retenybė." Neskaitant parapijų ir miesto mokyklų, buvo steigiamos dar taip vadinamos gild'os mokyklės, amatininkų ir pirklių vaikams mokyti. Negalima nepaminėti visokios rūšies mokyklų, ku-

rias vedė vienuoliai ir vienuolės. Viduramžyje jos buvo skaitlingiausios ir geriausios vedamos. Svarbu pažymėti, kad atėjus Reformacijai ir panaikinus vienuolių mokyklas, labai žemai nupulė moterų apšvietą.

Kuomet Katalikų bažnyčia globojo mokyklas, apšvietą taip gerai buvo aprūpinta, kad istorikas Paulsen galėjo pasakyti: "Be baimės galima tvirtinti, kad Viduramžio pabaigoj visi miestų gyventojai, išskyrus gal žmones tik žemiausios klesos, mokoje skaityt ir rašyt."

Bet dideliausias nuopelnas Katalikų bažnyčios žmonių švietimo reikale buvo tame, kad ji steigdavo universitetus, arba visatines, aukščiausias mokslo įstaigas. Pagonija nieko panašaus negalėjo sutverti. Nekurie universitetai pasiekdavo savo augstą laipsnį ilgai, kaip antai Parizys universitetas išsivystė iš seniau įsteigtų mokyklų Notre Dame ir

sv. Genavaitės; kiti, kaip antai Oxford'o, susidarė iš atvykusių iš kitur studentų, bet didelė dauguma kitų universitetų buvo įsteigta arba pakelta į tą laipsnį dvasiškos, arba pasaulinės valdžios, kurios tais laikais apšvietos reikale visados eidavo išvieno. Sulig iškilmiausių istorikų šaltinių, prieš Reformaciją tapo įsteigta suvirš aštuonios dešimtys vienas universitetas. Iš tų penkiolika tapo įsteigta pasaulinės valdžios; dvidešimtys pasaulinės ir bažnytinės valdžios drauge, o trisdešimtys trys tapo įsteigti vien tik bažnyčios valdžios. Tokiu būdu Bažnyčia dalyvavo įsteigime penkios dešimtys trijų universitetų. Apšvietos Sostas buvo duosniausiu ir galingiausiu universitetų globėju.

Laisvamanybė ilgą laiką nenorėjo pripažinti Katalikų Bažnyčiai prideramo jai nuopelno apšvietos platinime. Tačiau bešališki istorijos tyrinėtojai, kokios jie nebūtų pakraippos, priversti yra pasakyti teisybę, nes faktai patys už savę kalba.

J. K.

Kas tai yra blaivybė

Vienas iš dangelio P. B. L. R. K. Susivienijimo 1917 metų seimo išpuodžių.

Kaip jau "Darbininko" skaitytojams gerai yra žinoma, šių metų Piliųjų Blaivininkų Susivienijimo seimas įvyko Newarke, N. J. Buvo tai vienas iš svarbesnių lietuvių katalikų seimų; daug-kas buvo tame seime gero, stebėtinio ir džiuginančio, bet man visų labiausiai į atmintį įsimenęs atsilankymas ir seimą gerb. profesoriaus kunigo Pr. Bučio ir jo pasakyta seimo delegatams kalba.

Buvo šitaip: Mums delegatams besvarstant Blaivininkų Susivienijimo reikalus, įeina į svetainę vietinis klebonas kun. J. Dobužinskas su kitu kunigu. Tarpe delegatų kyla koks tai žingėdumas, lig nusistebėjimas, o kartu ir nekantrumas... Kunigas Bučys atėjo... kas žinok sušnekėjo.

Apie kunigą Bučį visi delegatai buvome daug ko girdėję, daug ko skaitę, bet jo paties ypatiskai buvome nematę, išskyrus Chicagojeius delegatus, kurie jau į jo buvę matę ir pažinojo, kaip "Draugo" redaktorių.

Seimo delegatai pagerbė svečią atsistojimu ir gausiu delnų plojimu. Po to seimo vedėjas paprašė gerb. svečio apie blaivybę keletą minčių delegatams išreikšti. Svečias mielai su tuo miu sutiko ir pasakė daug maž šitaip:

"Blaivybės idėja yra viena iš prakliniausių idėjų pasaulyje. Kad apibriežus ir apibūdinus blaivybės idėjos ir blaivininkų judėjimo vertę, tai negana trumpas prakalbėlės, bet reiktų prirašyti storiąsias knygas..."

Pasaulyje, abelnai imant, veikia dvejopos spėkos, tveriančios gamtinės ir naikiniančios-griaujančios, o tarpe tų spėkų eina nuolatinė kova. Bet kad tą viską geriau supratus, užsiuvaždinus, geriausia paimsim pavyzdį, duokim sau, kad ir šitoki:

Žmogus eikvoja laiką ir spėkas išdirbimui žemės-dirvos, prirengimui jos prie sėjos. Eikvoja grūdus, sėdamas juos į žemę, bet po kiek laiko grūdai žemėje išbrinkę išdygsta, užauga javai ir žmogus iš to turi sau naudą.

Iš grūdų, sumalus, padaro miltus, iš miltų tešlą, iš tešlos iškepa duoną, tąja duona žmogus valgydamas, maitinasi, stiprina savo pajėgas kūniškas ir protiškas.

Čia mes jau matome, kad tuose pavyzdžiuose, iš karto nors ir rodosi kad žmogus sukaikino grūdus, juos suberdamas į žemę, kuomet juos sėjo, bet teisingai žiūrint, tai nebu-

vo naikinimas, tiktai perkeitimas ir padarymas jų naudingesniais — o iš tokio naikinimo vien pasidaugino jų naudingumas.

Tas pats yra ir antrame pavyzdyje. Žmogus sumaldamas grūdus ir gamindamas duoną ar kitą valgį, o paskui tą valgį suvalgydamas, tarsi sunaikina tas gerybes, bet tikrenybėje taip nėra, čia taip-pat vien perkeitimas vieno dalyko į kitą; buvo grūdai, miltai, duona, o suvalgius iš jų padarė žmogaus sveikata, protas, mintis. Reikia, pasidaryti naudingesni ir vertesni dalykai negu kad pirmą buvo buvę.

Vienu žodžiu, įvyko progros ir gerąją pusę, nes suvar-tas ir daiktai perdirbti ir geresnius, naudingesnius daiktus, ir dalykus. Ir tokia konsumpcija žmonijai yra naudinga ir pagerdaujama.

Bet pasaulyje greta naudingos konsumpcijos (suvartojimo) randasi ir blėdinga konsumpcija, kurios geriausiu pavyzdžiu gali būti, kad ir girtuoklystė.

Iš grūdų padaro brogą, iš brogos išvaro alkolį, alkolis yra žmonijai kenksmingi nuoplojimu. Po to seimo vedėjas paprašė gerb. svečio apie blaivybę keletą minčių delegatams išreikšti. Svečias mielai su tuo miu sutiko ir pasakė daug maž šitaip:

"Blaivybės idėja yra viena iš prakliniausių idėjų pasaulyje. Kad apibriežus ir apibūdinus blaivybės idėjos ir blaivininkų judėjimo vertę, tai negana trumpas prakalbėlės, bet reiktų prirašyti storiąsias knygas..."

Pasaulyje, abelnai imant, veikia dvejopos spėkos, tveriančios gamtinės ir naikiniančios-griaujančios, o tarpe tų spėkų eina nuolatinė kova. Bet kad tą viską geriau supratus, užsiuvaždinus, geriausia paimsim pavyzdį, duokim sau, kad ir šitoki:

Žmogus eikvoja laiką ir spėkas išdirbimui žemės-dirvos, prirengimui jos prie sėjos. Eikvoja grūdus, sėdamas juos į žemę, bet po kiek laiko grūdai žemėje išbrinkę išdygsta, užauga javai ir žmogus iš to turi sau naudą.

Iš grūdų, sumalus, padaro miltus, iš miltų tešlą, iš tešlos iškepa duoną, tąja duona žmogus valgydamas, maitinasi, stiprina savo pajėgas kūniškas ir protiškas.

Čia mes jau matome, kad tuose pavyzdžiuose, iš karto nors ir rodosi kad žmogus sukaikino grūdus, juos suberdamas į žemę, kuomet juos sėjo, bet teisingai žiūrint, tai nebu-

vo naikinimas, tiktai perkeitimas ir padarymas jų naudingesniais — o iš tokio naikinimo vien pasidaugino jų naudingumas.

Tas pats yra ir antrame pavyzdyje. Žmogus sumaldamas grūdus ir gamindamas duoną ar kitą valgį, o paskui tą valgį suvalgydamas, tarsi sunaikina tas gerybes, bet tikrenybėje taip nėra, čia taip-pat vien perkeitimas vieno dalyko į kitą; buvo grūdai, miltai, duona, o suvalgius iš jų padarė žmogaus sveikata, protas, mintis. Reikia, pasidaryti naudingesni ir vertesni dalykai negu kad pirmą buvo buvę.

Vienu žodžiu, įvyko progros ir gerąją pusę, nes suvar-tas ir daiktai perdirbti ir geresnius, naudingesnius daiktus, ir dalykus. Ir tokia konsumpcija žmonijai yra naudinga ir pagerdaujama.

Bet pasaulyje greta naudingos konsumpcijos (suvartojimo) randasi ir blėdinga konsumpcija, kurios geriausiu pavyzdžiu gali būti, kad ir girtuoklystė.

Iš grūdų padaro brogą, iš brogos išvaro alkolį, alkolis yra žmonijai kenksmingi nuoplojimu. Po to seimo vedėjas paprašė gerb. svečio apie blaivybę keletą minčių delegatams išreikšti. Svečias mielai su tuo miu sutiko ir pasakė daug maž šitaip:

"Blaivybės idėja yra viena iš prakliniausių idėjų pasaulyje. Kad apibriežus ir apibūdinus blaivybės idėjos ir blaivininkų judėjimo vertę, tai negana trumpas prakalbėlės, bet reiktų prirašyti storiąsias knygas..."

raštu, bet ir savo gyvu pavyzdžiu kokią naudą žmonijai neša blaivybė. Jūs čia atstovaujate blaivininkų reikalus ir esate blaivininkai, delto ir žinokite visi, kad "Blaivininkai tai yra pasaulio filosofai pilnoje to žodžio prasmėje. Nes jūs stengiatės praplėsti pasaulį teisybę ir gerovę, o naikinate ir kovojate su didžiausiais žmonių išnaudotojais ir skriaudi-kais, skurdu, neturtu, visokiomis nelaimėmis ir nemalonumais, iš girtuokliavimo kilančiais. O tas ir yra iekojimu teisybės, kovojimu su klaidingumais, — jūs esate filosofais, nes jūs esate blaivininkais ir blaivybės apaštalais..."

Žinoma, aš čia stengiausi sugauti vien tik gerb. kun. prof. Bučio mintį išreikštą jo prakalboje. Darbininku būdamas nesugandys visų mokslininkų minčių įvairumų ir turiningumo, o antra vertus, nuo to laiko prabėgo jau keletas savaičių ir daug kas iš atminties išsisklaidė. Norėdamas tik kun. prof. Bučio kalbos svarbą pažymėti ir parašiau šias kelias eilutes, kad tos brangios mintys, išreikštos gerb. kun. Bučio pasliktų tarpe lietuvių nuoplačiausia, o gerb. prof. tikinasi kad man atleis už klaidas, kurias padariau perdudamas jo išsireikškimus. Kaip mokėjai, kaip atsiminiau, taip ir perpasakojau, ir jeigu klaidos kame įvyko, tai netyčiomis.

F. V.

NENUILSKIME.

Laikas begalo greitai bėga. Bėga nežiūrint koki pasisekima gyvenime neturėtume: ar laimė šypsoi, ar skurdas piktai savo dantis rodo. Nors, tiesa, ištekluje žmogui gyvenant, rodos, dienos bėga kur kas greičiau, o nelaimėje, skurde nubosta ar šio ar to kio galo belaukiant.

Rodos, kad neseniai karės žabangos beveik visą Europą suvarakino. Rodos, neseniai ir Lietuva karės andros parblokšta, galima sakyti, ant bedugnės kraštų, merdėja, dejuoja...

Vienok jau suvirsum trys metai prašvilpė. Mes, amerikiečiai, gyvendami toje laimės šalyje, mažai gal atjautėme, supratome, nevisai išgirdome balsą, ašarose ir kraujuose papludusius savo močiutes Tėvynės, nes mus dar nepasiekė baisiosios karės nagai ir badas dar nepažvelgė mums į akis. Užtai ir laikas greitai prabėgo, užtai išrodo, kad karė neseniai prasidėjo. Bet, broliai, jeigu ir mes būtume buvę į tą sūkurį patekę, tai tikėkite, kad išrodytų jau ilgas, ilgas periodas pragyvenatų.

Mums bent taip atrodo, kad pilnai išgirdome brolių balsą, šaukiančių, prašančių mūsų pagalbos. Mums atrodo, kad jau užtektinai Lietuvai aukų sudėjome. Bet tai buvo tik lašelis vandens į didelę, didelę jurą. Atsiminkime, kad milijonai lietuvių reikalauja pagalbos, nuolatinės pagalbos. Mes sumetėme vieną kitą centą į metus. Išrodė daug. Vienok, atsiminus, kad kaip mums reikia valgyt kas dieną, kad gyvenybė užlaikyti, taip pat ir jiems yra reikalingas nuolatinis šaltinis, iš kur galėtų gauti nors ant sausos duonos kąsnio. Mylime tėvynę, mylime brolius ir sesutes, gerbiame savo tėvelius, kurie mums gyvenybę davė, vienok savo priedermę menkai teispildome.

Išgilinkime daugiau ir jų vargingą padėjimą. Nusikrskime savo montimis į Tėvynę nors trumpai valandėlei, tada suprasime, daugiau atjausime jų apvertkiną padėjimą, pamatysime, kad jiems reikalinga nuolatinė pagalba. Tai-gi užsidedime nors ir mažais, bet nuolatiniais mokesčiais į Tautos Fondą, nes to reikalauja Tėvynė, broliai, žmoniškumas, atsimė!

Nenuilskime, nes kaip mes norime kasdieninės duonos, taip ir mūsų broliai Lietuvoje, kurių akys į mus atkreiptos yra!

Romanauskas rašo apie šnipus.

SAKO, YRA LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ PARSIDAVIŠIŲ VOKIEČIAMS.

Nuo pat to laiko, kada Michelsonas pralose debatus Lowell'yje, "Keleivis" visokiais būdais ir insinacijomis stengėsi mane apšmeižti ir sumažinti mano intekmę lietuvių tarpe. Jis kaltino mane visokių nebūtuose prasižengimuose ir persekiojo kaip tikta jį išmanė. Dabar jau pradėjo skelbti naują melą. Iki šiam laikui nieko ant to šmeižto nesakiau, nes su melagiais nieko bendro nenoriu turėti. Bet kadangi dabar prasimanė mane šnipu vadinti, tai laikas keletą teisybės žodžių visuomenei pasakyti.

Paskutiniame numeryje jis daug prirašė apie mano atsilankymą į Michelsono prakalbas. To aprašymo didžioji dalis yra biau ir melagystė, bet nėra ko stebėtis iš to, nes visi žino, kad "Keleivis" tai yra profesionališkas melagis ir jeigu kada nors teisybę parašytų, tai būtų stebuklas. Tai-gi apie tai neverta nei rašyti.

"Keleivis" pats sako, kad šnipas reiškia "tokį žmogų kaip slapta tarnauja valdžiai." Mano veikimas visados buvo atviras ir yra visiems atviras. Nieko neturiu ir nenoriu slėpti. Paprastai piliečiai bile ko kio šalis turi sau už priedermę remti savo valdžią. Tas nėra joks šnipavimas. Ypač šiais laikais, kada karė yra paskelbta, kada tūkstančiai ein ir savo galvas guldo, kad palaukiu savo šalies garbę ir valdžią, mes jos piliečiai, kurie čia pasilikame, turime iš visų savo pajėgų padėti valdžiai visur, kur ir kada ta valdžia mūsų pagalbos reikalauja. Ir tas, kuris nepadaid valdžiai ir eina prieš ją karės laike yra tikras išgama ir išdavikas.

Suvenytos Valstijos reikalavo, kad aš atliktu savo priedermę kaip pilietis ir tą priedermę aš visados stengiausi atlikti. Ir tą dariau viešai. Ji reikalavo mano pagalbos prie apgarsinimo Laisvės Paskolos, prie užlaikymo tvarkos ir tam panašių darbų ir niekados neatsisakiau patarnauti tai šaliai, kuri man daug davė. Bet tas mano darbas yra atviras ir viešas ir neturiu noro ir reikalo jo slėpti.

Bet pažiūrėkime kodėl "Keleivis" ir kiti tokio gėtono plauko laikraščiai taip bijo šios šalies ištikimų piliečių. Kiekvienas supranta, kad žmogus, kuris gerai daro nesibijo valdžios, kiekvienas supranta, kad tas, kuris užlaiko šalies įstatymus nesibijo policijos. Tai kodėl "Keleivis" ir Michelsonas taip bijo, kad valdžia nesužino apie jų darbelius? Jei jie ką nors blogo turi, ir beabejones turi, nes bijo valdžios, tai ką jie dirba tokio stebuklingo, kad bijo šviesos? Taip-gi ne Romanauskas ir ne kiti slapstosi, bet "Keleivis" ir jo draugai. Jie veikia paslaptį darbą, o ne aš.

Turbūt randasi kas nors supuvusi ir smirdanti pas juos, jei jie taip slapstosi ir paslapties jieško. Kam ta paslaptis? Suvenytų Valstijų, Lietuvos ar "Keleivio" labui?

Kada nusprendžian šinos kelis žodžius parašyti, tai skaitant šios dienos laikraščius, patėmėjau jau porą eilučių anglių spandoje, kurios gal duos mums supratimą apie tą paslaptį, kurią kairurie lietuviški laikraščiai nori užlaikyti. "Boston Post" editorijale skaitome:

"Vokiečių propaganda Suvenytose Valstijose yra tapusi nesąžininga, kaip ji yra prigaivinga. Ji yra varoma pacifistų, prieš-konskripcijistų, socialistų ir kitų "istų" pastangomis, pagarsėjusiomis savo dvi-

kiančių kvapenu."

"Boston Traveller" paskelbia United Press telegramą, kurioje rašoma:

"Vokiečiai šiandien didžias pinigų sumas į visus kraštus, kad paverstų žmonių opiniją. Pagal teisingų žinių ji jau šiam darbui išleido arti \$80.000.000. Didžioji dalis tų pinigų yra vartojama papirkimui svetimtautių spaudos. Kelias atsitikimų buvo, kur vokiečiai visiškai papirko laikraščius ir juos valdė slapta. Taip-gi didžios sumos pinigų yra išleistos palaikymui agentų, kurie vado agitaaciją del taikos."

Taip-gi man teko kalbėti su vienu žymiu amerikonu, kuris sakė, kad jis tikrai žino, kad vokiečiai išleido Suvenytose Valstijose nuo pradžios karės suvirš 27 milijonus dolerių savo propagandai papirkti laikraščius ir pasamdyti agitatorius. Prie to dar man yra žinoma iš tikrų šaltinių, kad kairurie lietuviški laikraščiai gavo dalį tų Vokietijos pinigų. Ne vien tik laikraščiai, bet ir kairurios ypatos, kurios dabar beabejones taip baisiai bijo, kad Suvenytų Valstijų valdžia nesužinotų apie jų darbelius.

Kiekvienas lietuvis žino, kokie lietuviški laikraščiai buvo šalininkais kaizerio ir jo priešių nuo pat pradžios karės. Jie žino, kurie laikraščiai džiaugėsi vokiečių laimėjimais. Stebėjosi žmonės, kad kairurie lietuviški laikraščiai per šią karę taip pralobo, kaip jie sau pradėjo namus statyti ir poniškai gyventi. Gal Bernstorfas ir kiti vokiečių agentai galėtų pasakyti iš kur tie laikraščiai tiek pinigų gavo.

Prieš pat karės paskelbimą su Vokietija, Suvenytų Valstijų policija konfiskavo didelį glėbį visokių vokiškų dokumentų, kur buvo nurodyta kam ir kiek buvo išmokėta už rėmimą vokiečių politikos. Visai nebus ko stebėtis, jei kairurie iš mūsų lietuviškų laikraščių save sukompromituos.

Tie laikraščiai, kurie dabar tiek reikalauja apie šnipus ir apie išdavikus, gan gerai žino apie tuos dalykus, apie kuriuos aš rašau. Jie mato, kad giltinė grėsia S. V. išdavikams ir pardsidavėliams vokiečiams, tai nori suversti tą visą kaltę ant nekaltų žmonių.

Jonas J. Romanauskas.

SVARBUS KATALIKŲ SUVAŽIAVIMAS.

Nedėlioje, spalio 28 dieną 4 val. po pietų šv. Petro parapijos bažnytinėje svetainėje So. Bostone įvyks Bostono ir aplinkinių lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas katalikų spaudos platinimo reikalais. Suvažiavime bus svarstoma kaip geriaus prisirengti prie katalikų spaudos savarbiš. Bostonas savo delegatus jau turi tam suvažiavimui paskyręs. Meldžiame aplinkinių kolonijų ir-gi pasiskubinti su delegatų išrinkimu. Kiekviena katalikiška draugija gali siųsti po 3 delegatus. Dalykas yra labai svarbus, todėl pasistengkite šiame suvažiavime turėti savo atstovus visos artimiosios Bostono lietuvių kolonijos. Suvažiavimą nuosirdžiai kviečiame atvažiuoti Brighton, Cambridge, Norwood, Chelsea, Staunton, West Lynn, Hyde Park, Roxbury, Mattapan, Newton Upper Falls, North Abington ir kitų kolonijų lietuvių katalikų draugijų atstovus.

Bostono Katalikų Spaudos KOMISIJA.

"Darbininkas" kareiviams tik už \$2.00

Daug lietuvių jau yra Suv. Valstijų kariuomenėje. Dar daugiau jų bus paimta. Be abejonės kiekvienas lietuvis kareivis turėjo būti savo pažįstamų, giminių, draugų ir su jais susirašinėja.

Tie lietuvių kareiviai tapo atskirti nuo lietuvių visuomenės ir veikimo. Jiems be abejonės rūpi žinoti, kas dėsai lietuvių gyvenime, kas veikiama. Tarpe svetimų, veždami nuobodų kareivišką gyvenimą mūsų tautiečiai labai išsilgsta sąjū, trokšta žinių apie lietuvių darbus.

Draugų, pažįstamų, giminių yra pareiga aprūpinti juos dvasiškai. O tas geriausia atliekama užrašant jiems gerą laikraštį.

Todėl nepamirškite savo draugų kareivių, užrašykite jiems laikraštį. Užrašykite jiems "Darbininką." Tame atsitikime "Darbininką" galima užrašyti specialie kaina. Lietuviams kareiviams "Darbininką" sūtinėsimė už \$2.00 metams ar jie patys užsirašys ar jo draugai užrašys.

Prenumeratas siųskite šio adresu:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Subotoj, spalio 20 dieną "Darbininko" Redakcija ap-lankė jauni lietuvių kareivius Mikas Kerbelis ir Tadas Svoba iš Devens Camp, Ayer, Mass. Abu svečiu paeina iš Amsterdam, N. Y. Buvo atvažiavę į Bostoną pas savo draugą p. Juozą Mockevičių, "Darbininko" spaustuvės darbininką. Reikia pažymėti, kad abu jaunuoli labai simpatingi ir sumaningi vyrai. Plačiai papasakojo apie lietuvių kareivių gyvenimą ir kitus dalykus.

L. D. S. 1-mos rengiamos

diskusijos apie pilną blaivybę ir nuosaukį gerimą buvo nedėlioje, spalio 21 dieną, šv. Petro parapijos bažnytinėje salėje.

Bet jiems prasišalinus viskas vėl geruojuėjo. Apie diskusijas bus plačiau kitame numeryje.

PERSKAITYK IR KITAM PASAKYK!

SV. VINCENTO VYRU IR MOTERU PASALPINĖ DR. J. RENGIA

SOKIUS BUS SUBATOJE

LAPKRIČIO-NOV. 3, 1917.

LIETUVIŲ KOOPERACIJOS SVETAINĖJE

26 Lincoln St., Brighton, Mass.

PRASIDĖS 7:30 VAL. VAKARE

IR TRAUKISIS IKI VĖLAI NAKTIES

Šis ballus bus vienas iš puiklausių ir linksmiausių.

Griež lietuvių orkestra naujausius lietuviškus ir angliškus šokus po vadovystę p. Z. BUINIO.

Atsimenant kaip linksmas buvo šokti savo tautiškus šokus Lietuvoje ant kiemo, tai bus dar linksmiau šokti čia gražioje svetainėje.

Tokie puikūs muzikantai Lietuvoje tik ponams griežta. Žodžiu sakant visi bus užgandinti, kurie tik ateis.

Tiklėtų kaina nebrangi. Vyrams 35c. moterims 25c.

Sirdingai kviečia visus

KOMITETAS.

Lietuviškas Lietuvos Žemlapis

Taisė M. Šalčius. Kaina 60c.

Reikalaukite "Darbininko" knygnę, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Liet. Vyčių 17 kuopos ekstrusirinkime, laikytame nedėlioje 21 dieną šv. Petro parapijos salėje nutarta parengti Naujų Metų lauktuves ir kurias užkviesti Cambridge Vyčius ir kitus svečius. Bilietas porai bus \$1.50, vyrams \$1.00, o moterims ir merginoms 75c. Paskui dar nutarta pirmą nedėlių po Kalėdų surengti vakarą. Prie viso to darbo sparčiai bus rengiamos.

Laikė vakarienės bus puikus programos iš dainų, monologų, prakalbėlių ir muzikos šmotelio. Patartina visiems iš anksto pasirengti prie tų smarkių mūsų jaunimo pramogų.

Paieškojimai

Jeigu nori surasti savo gimines ar pažįstamus prisiskaitie paieškojimą "Darbininką."

Už vieną sykį 50c.

"du" 75c.

"tris" \$1.00

Už paieškojimus pinigų siųskite iš karto.

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

SO. BOSTON, MASS.

Aš Ona Šimkus paieškau draugės Onos Adomaitės. Paeina iš Kauno gub., Sialui pav., Akmenės miestelio. 11 metų kaip Ameri. Jau vedus, bet pavardės nežinau. Jeigu kas žinote, meldžiu pranešti arba jį pati atsiųskite šiuo adresu:

ANNA SMITH,

661 High St., Newark, N. J.

Paieškau iš Lietuvos pabėgėles Onos Čivrikaitės ir savo dėdės Aleksandro Račkausko gyvenančių Philadelphiaje. Paeina iš Kauno gub., Kauno pav., Raudonės val., Pūpkainių sodžiaus. Jeigu atsiųstų tokia ypata, tai prašau kreiptis šiuo adresu:

A. GAIDYMAVICZ,

35 Lansdowne St., Brockton, Mass.

Paieškau savo pusbrolio Silvestro Karčiausko paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Valkininkų parapijos, Kaniškų sodžiaus. Girdėjau kad gyvena seniaus Utica, N. Y. Meldžiu jį paties atsiųskite; ar kas apie jį žinot malonėkit pranešti už ką būsiu dėkingas. Adresas:

J. KAZIUKONIS, (Barberis) 224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

VAKARIENĖ IR ŠOKIAI Lietuvių Kooperatyvškos B-vės E. Cambridge, Mass. bus lapkričio 28 d. 1917. Prašome visų draugijų ant tos dienos nieko nerengti. Iš anksto nusipirkite tiklėtus pas narus kooperacijos. Kviečiame visus ant to vakaro.

REIKALINGA KNYGVEDĖ So. Bostono Lietuvių Kooperatyvškos krautuvi. Privalo suprasti gerai savo darbą, o tokiai bus užtikrintas darbas ir gera alg. Platusnių informacijų norėdamos kreipkitės į sekretorių šiuo adresu:

A. NAVIKAS,

242 Broadway, So. Boston, Mass.

REIKALINGAS VARGONININKAS Dideliam miestui ir didesnei parapijai ant gerų išlygų su geru balsu ir dora. Del platesnių žinių kreipkitis:

REV. C. F. SZATKUS,

383 Livingston Ave., Albany N. Y.

PARSIDUODA

Du automobilai už labai pigią kainą. Vienas už \$295.00 o antras už \$350.00. Abu yra Overlando firmos ir gerame stovyje. Tiesės geris ir nusipirktis važinėsite kaip su naujais. Norintis prkrti turėtų mokėti sykū ir pinigų. Taip-gi PARSIDUODA BOLINE arba pool-room su geriausiu talais; 10 stalų ir tt. Parsiduoda pigiai.

L. VALIAČKAS,

238 Broadway, So. Boston, Mass.

Paieškau tėvų Jono ir Petronėlės Petravičių, giminių Juozo ir Veronikos Benavičių. Jono ir Juozo Sakalauskų. Jono, Juozo, Onos ir Petronėlės Petravičių ir kitų giminių ir pažįstamų. Vi- si Kauno gub. Raseinių pav., Raseinių parap., Bersty kaime. Nuo jų neturiu jokios žinios ir nesužinau. Jei-gi kas nors pasiekė šis paieškojimas, atsiųskite šiuo adresu:

KOTRINA PETRAICIUTE,

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

REIKALINGAS VARGONININKAS

Dvi mažos parapijos. Luosio lanko užtikimai, tai-gi gera proga lavintis muzikoje, šimna, kuriam lavinimasis būtų reikalingas. Atsiųskite tuoj.

KUN. J. MILIAUSKAS,

Box 74, Wrentham, Pa.

NAUJAS "DARBININKO" LEIDINYS

"Netikėjimo Priežastys"

Parašė K. V. K.

Pusl. 24, kaina 10c.

Joje aiškiausiai išdėstoma netikėjimo priežastys. Svarbi knygtė, nes labai lengvai ir suprantamai parašyta. Užsiskant daug ant sykio, duodame didelės nuolaidas.

"DARBININKAS,"

242 W. Broadway, South Boston, Mass.

Tik ką išleidome nepaprasto indomumo knygtelę vardu —

"Pažinkime Socializmą"

Dailiai išleista, ant brangios popieros ir kaštuoja tik 10c. Tai naujoviškiausia "Darbininko" išleista knygtelė, kuri tinka ir katalikams ir socialistams. Ikišiol dar niekas nebuvo išleidęs tokios knygtelės apie socializmą, kuri tikėtų ir katalikams ir socialistams.

Harko

Siutai

Harko

Harko

Overkotai

JUOZAPAS ZUPKAUSKAS

PAKVĖTIMAS

Šinomi aš Juozas Zupkauskas užkvičiu savo tautiečius ir draugus atleiti pamatyti mane, kuomet jums reikės SIUTO, OVERKOTO, APRĖDALU ar CEVERYKU. Aš pats Jums vis suomet patarnausiu atsakančiai. Aš širdingai dėkavoju Jums už Jūsų paramą praelytį, kartu tikėdamas paramos ir ateityj.

Mūsų rudeniniai ir žieminiai naujos mados Siutai ir Overkotai

Jau dabar gatavi didžiausiam įvalume materijų ir madų, kuriuos galima pirkti stebėtinai pigiai. Nelaukite iki praeis pusė sezono, bet atleikite dabar ir išrinkite sau Siutą ar Overkotą, nes dabar geras laikas yra iš ko pasirinkti. Dėvėkite juos jų sezono.

Siutų ir Overkotų kainos nuo \$9.50 iki \$35.

MES TAIPGI UŽLAIKOME VISĄ BILĖ VYRU PAPUŠALŲ, SKRYBELIŲ IR CEVERYKŲ.

Ceverykų kainos nuo \$4 iki \$10.

MES GVARANTUOJAM, JEIGU KUOMI NORS BUSITE NEUŽGANĖDINTI, TAI MES APMAINSYME ARBA SUGRAŽINSIME PINGUS.

Atėję klauskite p. J. ZUPKAUSKO.

S. H. HARRISON CO.

662-672 Washington St. Boston, Mass.

SERGANTI

VYRAI IR MOTERIS EIKITE PAS MANE!

Su bent-kokia chroniška, nervų arba šlapio kokia liga, kuri reikalauja specialisto patarnavimo. IESKOKITE PAGALBOS TEN, KUR GALĖSITE JĄ SURASTI. Pradėkite tiesiai eiti Sveikatos keliu.

673 Was-

hington st.

arti Boyls-

ton st. ant

antrų lu-

bu.

Ofiso valan-

dos:

9 val. ryte iki

4 val. po pie-

tų.

Vakaraais,

nuo 6 val. iki

8 val.

Nedėliomis

10 val. ryte

iki 2 po pietų.

Jums išegaminavimas nieko nekąstus, jeigu Jūs oia gydysitės. Geras ir užtikrintas ištyrimas (egzam.) parodys Jums tikrą fizišką stovį ir padės Jums atsistoti ant sveikatos kello. Tas išgelbės Jus nuo kanonių ir kitur negro gydymo.

Daug metų praktikuojęs. Paskiausieji ir geriausi gydymai—medikališki ir elektriški. Naujaisi ir geriausi prietaisai. Viskas kas geriausia sergantiesiems.

AR JUS KENCĖIATE.

Nuo silpnų nervų, skaudančio nugarakaulio, užmiršimo, nemoralio širdies mušimo, silpnų plaučių, apenudimo, sunkaus jautimo, galvos skaudėjimo, svaigulio, nesilankus matymo, silpnumo sągarių, užterio, žaizdų, kataro, užkimo gerklės, nuo skausmų viduriuose arba nugaroje, gerklės skaudėjimo, apvilkta liežuvi, konstipacija, reumatizmo skausmas arba spaugų? Šių ir daug kitų ligų, nuo kurių matosi pirmas perserėjimas, nustoti sveikata ir vartumą ant visados.

Aš grėžiau vyrus ir moteris per daug metų. Vienas atsilankymas pas mane užganėdina Jūs ir apie mano gabumus persitikinsite, kad aš pasiekiu tiek gerų pasekmių, trumpą laiką gydymo. Aš gydu tik tikrą priežastį ligos ir silpnumą pranyka. Atsiminkite, kad pasitarimas yra absoliutiškai veltui.

Atleikite pas mane tuojau, jeigu Jums reikia gydymo. Užtikimas ligos yra pavojinga. Nei viena liga ne stovi ilgai be veikimo.

Dr. J. H. KENEALY

673 WASHINGTON ST.

Antros durys nuo Gayety Theatre, Boston, Mass.

Nauja Knyga

Ką tik išėjo iš spaudos Joannos Tamašauskaitės (Lakštutės) eilės. Knygelė 64 puslapių, ant gražios popieros. Kaina tik 25c. (tik vienas kvoteris). Agentams nuleidžiama didelis nuosimtis. Galima gauti pas autore: 720 N. Main Str., Kewanee, Ill.

Central Spa.

Broadway, So. Boston, Mass.

Kampas Dorchester Street.

Geriausia vieta, kur galima gauti įvairių rūšių SAIDAINIŲ, SALTAKOSĖS (Ice-cream), SODA ir CIGARŲ.

Taipgi įvairių FRUKTŲ-VAISIŲ. Prielankus patarnavimas. Tel. So. Boston 21032

ST. ŠIMKUS

ATIDARĖ

MUZIKOS MOKYKLĄ.

Kas rimtai nori mokytis muzikos — tegul ją lanko. Adresas:

667 BEDFORD AVENUE,

BROOKLYN, N. Y.

PIRK RAKANDUS PAS

RICHMOND'S

Sutaupysi pinigų.

Rakandai pirmos rūšies ir kainos labai žemos.

Frank R. Richmond,

374-378 Broadway, So. Boston.

Nusipirk mosties.

Tai BUSI GRAZUS! Ją išdirba Mentalum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mostie per kelis vakarus, o padarys veidą tyra ir skaisdin baltu. Toji mostis ištima plėmus raudonus, juodus arba šlakus ir pašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutė 50c. ir \$1. Pinigus gali siųsti ir stampos.

J. RIMKUS

P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

PIRMOS KLESOS

DANTISTAS

Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išraimų.

Visą darbą gvarantuojame.

DR. W. T. REILLY

469 Broadway, So. Boston, Mass.

PRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Nedėliomis nuo 10 val. ryto iki 4 val. vakaro.

Tel. So. Boston 270

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susitikti ir lietuviškai.

Ofiso valandos:

Ryt iš 9 val.

Po pietų 1 iki 3

vakaraais 6 iki 9

536 Broadway, So. Boston.

TEL. BACK BAY 4200